

4/2012

BESKYDY

zpravodaj chráněné krajinné oblasti

Foto: V. Přibán

**Za divočinou do Beskyd?
Ale ano!**

Rozhovor s Ludvíkem Kuncem

Interview s Ludvíkem

**Jak přilákat divokou přírodu
do našich zahrádek**

O divokých jezdcích

Vážení čtenáři,
V tomto Zpravodaji jsme se rozhodli podívat se na „divočinu“. A to z nejrůznějších úhlů. Ale co to ta divočina vlastně je? Jak tomuto slovu v dnešní době rozumíme? Bylo by dobré vysvětlit tento pojem hned na začátku, v úvodníku. Jenže vysvětlit na tak malém prostoru tak různorodě vnímaný pojem, je snad obtížnější než nacpat slona do krabičky od sirek. Proto mi odpusťte následující veliké zjednodušení. V západním světě se pro české slovo divočina používá pojem „wilderness“. Podle některých výkladů označuje místo obývané divokými zvířaty (place of wild beasts), podle jiných místo, které spravuje jeho vlastní vůle (will of the land), jinými slovy – vyvíjí se bez vnější kontroly. Myslím, že obě vysvětlení dobře vystihují, co si pod tímto slovem v našich krajích představujeme. A jestli musíme za divočinou daleko do světa – někam na Aljašku, nebo ji najdeme i v Evropě – třeba v Bialověžském pralese, či snad stačí zůstat v naší krásné zemičce, to se dozvíte na následujících stránkách.

Příjemné čtení
František Jaskula

Za divočinou do Beskyd? Ale ano!

Jan Plesník

Potem zalitý muž v bílé tropické helmě si namáhavě prosekává cestu ostrou mačetou a jen pomalu se prodírá až na samý vrcholek zalesněné hory. Za ním s ještě větším vysílením vlečou domorodí nosiči na zádech a hlavách vybavení celé expedice, velkoryse hrazené z prostředků Královské zeměpisné společnosti. Znavený cestovatel se již nemůže dočkat, až se z nejvyššího bodu porozhlédne po okolní krajině. Jakmile dorazí k nejbližšímu místu, kde funguje telegraf, pošle ihned do Londýna (Paříže, Berlína, Bruselu) o tom, co uvidí, obsáhlou zprávu. A nezměrné úsilí, umocněné pořádnou porcí nejistoty, se bezesporu vyplatilo. Kam až oko dohlédne, se rozprostírá vskutku nedozírný, nedotčený prales.

Divočina je když...

Úvodní řádky se snaží přiblížit všeobecně rozšířenou představu o tom, co vlastně je a co naopak již není divočina. V užším pojetí ji chápeme přírodní prostředí, které ještě nebylo významně pozměněno činností člověka. Pozorný čtenář si jistě všiml, že nehovoříme o přírodě vůbec nedotčené lidskými aktivitami prostě proto, že taková na Zemi již přinejmenším od 50. let 20. století neexistuje. Je tedy zřejmé, že i plochy, kde žijí a pracují lidé, mohou být – pochopitelně za určitých podmínek – také považovány za divočinu. Jinak řečeno, divočinu nevymezuje přítomnost nebo naopak nepřítomnost člověka, ať už v současnosti, tak minulosti, ale spíše nejrůznější dopady jeho činnosti.

Protože přinejmenším od dob, kdy curyšský patentový úřad zaměstnal na dobu určitou jistého talentovaného fyzika, se svět stal relativním, může přemýšlivý čtenář položit na-prosto legitimní otázku: Jak vlastně určíme ve výše uvedené definici slovíčko významné? Nebo ještě jinak: kdy je příroda poškozena, narušena nebo pozměněna působením člověka do té míry, že už ji nemůžeme považovat za divočinu? Protože na uvedené dotazy nelze dost dobře odpovědět jediným číslem, vědci již vypracovali celou řadu kvantitativních ukazatelů (indikátorů) snažících se rozumným způsobem postihnout, zda určitá plocha zůstává divočinou. Týkají se kupř. velikosti daného území, hustoty osídlení lidmi, stupně poškození původního prostředí včetně ovlivnění přírodních procesů, rozsahu a četnosti zásahů člověka, ochrannářská opatření nevyjímaje, rozsahu dopravní infrastruktury a infrastruktury používané pro zemědělskou výrobu a pro hospodaření v lesích a v neposlední řadě zásobování plochy elektrickou energií (světla viditelná z vesmíru). Jedna z nejvlivnějších mezinárodních ochránář-

K nejcennějším částem přírody v České republice patří mj. člověkem málo ovlivněné dlouhověké lesy. Národní přírodní rezervace Mionší v CHKO Beskydy představuje největší komplex přírodě blízkých jedlobukových porostů karpatského typu s klenem v ČR.

ských organizací, pracujících na vědeckých základech, v USA sídlící Conservation International, definuje jako divočinu část souše zabírající přinejmenším 10 000 km², kde zůstává nejméně 70 % původního krajinného pokryvu (vegetace, holá půda, vnitrozemské vodní plochy) nedotčeno lidskou činností a kde hustota osídlení dosahuje nanejvýš 5 obyvatel/km².

Jestliže uplatníme při vymezování oblastí divočiny na naší planetě právě kritéria Conservation International, s překvapením zjistíme, že divočina zabírá na Zemi stále ještě 46 % souše. Zmiňované na první pohled vysoké číslo ale vypadá při podrobnějším pohledu jinak, uvědomíme-li si, že pětinu zemské souše pokrývají pouště, Arktida, byť ji nepokládáme za světadíl, se rozkládá na ploše úctyhodných 26 milionů km², a že Antarktida je o čtvrtinu větší než celá Evropa. Přístup pokládající za divočinu pouze rozsáhlá panenská území v nejmenší možné míře osídlená lidmi se prosazuje zejména v USA, Kanadě, Austrálii, na Novém Zélandě a také v některých afrických zemích, kupř. v Jihoafrické republice.

V praxi se ale v celosvětovém měřítku pro určení zachovalosti území nejčastěji uplatňují pouze dvě hlediska:

- 1) lidé v hodnoceném území neregulují základní život podporující přírodní pro-

cesy, jako je fotosyntéza, tvorba půd nebo opylování;
2) nenajdeme v něm silnice, ropovody, plynovody a další průmyslovou infrastrukturu.

Jak to vidí Evropa

Evropa patří k lidmi nejen nejdéle, ale i nejhustěji osídleným částem světa. Velkoplošné působení člověka na přírodní prostředí nejvíce zasáhlo západní část světadílu a také oblast kolem Středozemního moře. Pokud bychom na náš kontinent uplatnili přístup používaný v USA nebo v Austrálii, divočinu bychom našli ponejvíce na severu Evropy (souostroví Špicberky), v některých horských oblastech jižní a jihovýchodní Evropy, jako jsou pohoří na Balkánském poloostrově, a také v rozsáhlejších porostech původních lesů, které se zachovaly nezřídka spolu s rašeliníšti ve střední a východní části kontinentu, ponejvíce v Bělorusku a Ruské federaci.

Stále častěji se ale ukazuje, že vědci stejně jako profesionální a dobrovolní ochránci přírody ze západní Evropy toto pojetí poněkud rozšiřují a za divočinu kromě rozsáhlých ploch původního (primárního) prostředí pokládají ještě dva typy obvykle menších lokalit:

1. plochy, kde člověk od všech zásahů nejméně 50 let upouští a kde probíhají víceméně přírodní a v současnosti již lidmi

výrazně neovlivňované procesy. Jedná se tak o území ponechaná samovolnému (spontánnímu) vývoji. Zatímco původní lesy (pralesy, tedy divočina v užším smyslu) pokrývají v ČR 900 hektarů hlavně hůře dostupných míst, jako jsou prudké svahy, skaliska nebo rašeliníště, téměř desetkrát větší plochu tvoří přírodní porosty: v nich lidé sice kdysi káceli jednotlivé stromy nebo pásli dobytek, ale již přinejmenším od začátku 60. let 20. století se na nich uplatňují výhradně přirozené děje;

2. plochy, kde je původní, člověkem často silně poškozené prostředí obnovováno nikoli technickými rekultivacemi, ale právě přírodními procesy, jako je spontánní vývoj vegetace, při nichž přírodě obrazně řečeno záměrně ponecháváme volné ruce. Také tato kategorie může zahrnovat značně širokou škálu lokalit, od samovolnému vývoji ponechaných výsypek po těžbě uhlí, lomů, pískoven po obnovované zničené lesy, nešetrně využívané travinné porosty či zlikvidované mokřady až po odkaliště popílku, převážená do alespoň trochu přírodní podoby. Je zřejmé, že po půlstoletí od zahájení obnovy příslušného stanoviště přírodními procesy přecházejí tyto plochy, pokud do jejich vývoje lidé již nevstupují, do předcházející kategorie.

Zatímco rozsáhlá původní, člověkem nezměněná přírodní území, jejichž vývoj určují výhradně přírodní procesy, se dnes nacházejí jen na maximálně 1–2 % rozlohy našeho kontinentu, podle uznávaných studií by se mohla divočina v širším pojetí zahrnujícím i bezzásadové plochy a území nejvíce poškozená lidmi, kde je stále ještě možná obnova původního prostředí veskrze přírodními procesy, uplatnit až na 5 % evropského území.

CHKO Beskydy a evropská divočina ve vzájemných souvislostech

Chráněná krajinná oblast Beskydy představuje přinejmenším ve středoevropském měřítku ojedinělou kombinaci člověkem utvářené krajiny a četných ploch v evropském pojetí označovaných plným právem za divočinu. Omlouvám se shovívavým čtenářům, že se v následujících řádcích záměrně dopustím určité banality. Za divočinou nemusíme po každé jezdit až do Brazílie nebo Keni. Takže nashledanou v Beskydech! ■

Autor je pracovníkem Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a zároveň přednáší na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze a Univerzity Palackého v Olomouci. Zabývá se především otázkami biologické rozmanitosti a ochrannářské biologie.

Většinu Islandu tvoří divočina, konkrétně tundra na lávovém podloží: řídká vegetace pokrývá jen malou část ostrova.

Některá evropská, zejména vyšší pohoří lidé zatím ovlivnili poměrně málo. Obrázek přibližuje lavinová pole ve slovinských Julských Alpách.

Jestliže nebyla odvodněna nebo těžena, představují rašeliníště v Evropě významný typ původního prostředí. Rozsáhlé plochy blat se udržely zejména ve Skandinávii, pobaltských zemích, Bělorusku a Ruské federaci. Na snímku rašeliníště Viru raba v estonském národním parku Lahemaa.

Nedokážu si představit člověčenství bez divočiny

Ludvík Kunc vystudoval pražské VŠUP, obor knižní ilustrace a užitá grafika. Svou tvorbu zaměřil především na kresbu zvířat, tento zájem jej přivedl do ZOO Ostrava, kde se začal věnovat hlavně rysům. Strávil mnoho času toulkami divočinou a s rysem Sixim. Napsal několik knih, např. Můj přítel rys. V roce 2011 byl Ludvíku Kuncovi Správou CHKO Beskydy udělen čestný titul „Strážce karpatské divočiny“.

Jak vnímáte divočinu v Beskydech?

Zdá se mi, že Beskydy mají více roklí, strží a pralesních zbytků než ostatní české hory. Tato obtížně přístupná místa mají v oblíbené velké šelmy. Díky sousedství Beskyd se Slovenskem se do Beskyd vrátilo trio velkých šelem, a to jinde v České republice neexistuje.

Která místa jsou v Beskydech nejdívočejší?

Podle mě tyto rokle, strže a pralesní terény. Obrovská strž na Smrku, která jako by rozsekla horu, je místo známé, ale Bučací potok taky působí divoce. A těch strží a roklí je v Beskydech nespočet.

Jaké je v Beskydech Vaše nejoblíbenější místo?

V prvních letech po r. 1960 prales Mionší. Pak hora Smrk a další pralesní rezervace Mazák, Mazácký Grúnik, Travný potok. Teď je to prales Razula – díky mému věku nedostupnější. V Beskydech ale znám tolik nádherných koutů s ohromným výhledem, že je ani nemohu popsat.

A další Vaše oblíbená místa?

Jsou to ta, kde jsem něco prožil. Mnoho let jsem „šidil“ hory v okolí Vsetína. Díky odchytu „Míšy z Brodské“ jsem teď velkým obdivovatelem krajiny v okolí Karlovic, Hrozenkova a Huslenek. Mnoho let jsem taky jezdil do Těšínských Beskyd a do Zadních hor. Dříve jsem své pobyty podřizoval stopování a vyhledávání míst, kde jsem se mohl setkat se zvěří. Teď se už jen toulám.

Celý život se věnujete velkým šelmám, zvláště pak rysům. Co rysově a divočina?

Dobrých 60 let jsem jim byl v patách. „Vyučil“ jsem se na Slovensku, kam jsem jezdil hned po válce. Nebylo CHKO a národních parků. Mohl jsem všude. Ale šelem bylo málo. Abych poznal biologii rysa, prolezl jsem na Slovensku kdejaký kout a znal mnoho hajných. Stal jsem se až posedlý a díky této posedlosti

a díky lesníkům bylo do Ostravské ZOO získáno více než 90 divokých rysů. Každý měl jinou povahu a já znal nejen povahu, ale i místa, odkud pocházeli. Každý reagoval trochu jinak. Od panického strachu z člověka po agresivní jedince, kteří neváhali na člověka zaútočit. Samozřejmě největším učitelem byl rys Sixi, v ZOO odchovaný a schopný přesto strhnout i velká zvířata. Ztrátu divočiny snášeli každý jinak, ale obecně se ukázalo, že většina rysů je adaptabilní, umí se přizpůsobit situaci, a pokud má dost potravy, může žít i ve frekventovaných místech, kde jsou v horách lidé. Podstata je, že rys je aktivní v noci, za šera, ráno a večer.

K čemu je dobré mít divočinu za „humny“?

Ten, kdo má divočinu za humny, tomu je možno jen závidět. Většina lidí žije ve městech, i já musel žít v Ostravě, když jsem chtěl 43 let pracovat v ZOO. Ale z města jsem prchal, jak to jen šlo, do hor. Nedokážu si představit člověčenství bez divočiny. Normální člověk potřebuje divočinu, nebo přírodu nutně k životu. A když máte v horách kamarády, to se dobře žije. Já měl a mám to štěstí, že v Beskydech mám hodně vynikajících lidí, kamarádů, jinak bych se sotva mohl honosit titulem strážce karpatské divočiny. ■

Za rozhovor děkuje

Vojtěch Bajer (ČSOP Salamandr)

Jak vnímáte divočinu v Beskydech kdysi a dnes?

Dana Bartošová, zoolog

V roce 1978 jsem nastoupila na Správu CHKO Beskydy jako zoolog. Beskydy jsem vždy obdivovala jako součást Karpat a vzhledem k jejich návaznosti na slovenská pohoří jsem je vnímala i jako jakýsi divoký dálný východ Čech a Moravy. Můj dojem o zachovalosti beskydské přírody byl ještě umocněn tím, když se do ní přirozeně ze Slovenska vrátily velké šelmy – rys, medvěd a vlk.

Dnes se mi však jeví všechno jinak. Krajina CHKO se mění před očima. Zemědělská půda ve velkém mizí pod novou obytnou výstavbou. Investoři ve snaze čerpat z dotačních prostředků přicházejí s nejrůznějšími návrhy na využití Beskyd a na zpřístupňování historicky respektovaných horských lokalit. Státní správa není bohužel schopna čelit současnému civilizačnímu tlaku a účinně chránit přírodu. Obecně dnešní vývoj světa výstižně popsal americký spisovatel Gary Snyder ve své publikaci „Praxe divočiny“, 1990: „Každý region (obec) má svou divočinu (občinu), což je nejméně využívaná oblast v daném regionu. Toto místo je pro zdraví divočiny nezbytné, neboť je odlehčujícím teritoriem a domovem pro vše divoké, co běhá a létá. Tvorové, kteří s námi přešli celé věky, jsou však dnes odsouzeni k zániku stejně jako jejich domoviny. A stará domovina lidí se hroutí pod pozvolným náporom expandujících ekonomik.“ Mám-li porovnat své dřívější a současné pocity, tak zatímco dříve jsem beskydskou přírodu včetně horské „divočiny“ především obdivovala, dnes se o ni hlavně bojím. I pro ni platí staré české přísloví: „Stokrát nic umorilo osla.“

Libor Konvičný, lesní správce

Každý z nás vnímá pojem „divočina“ jinak. Pro některé je to malý lesík za městem, kde můžeme potkat zajíce či srnčí, jiného neuspokojí ani povodí Amazonky či pustiny Sibíře. Podobně je tomu i v našich Beskydech. V minulosti nepřístupné pohraniční

Herbert Thiel – NPR Mazák

ně jsem přesvědčen, že ano. Jako beskydský patriot znám řadu míst, kde se člověk i dnes může cítit jako v pravé divočině. Kdo jednou navštívil prales Salajku a pokochal se jejím nádherným interiérem, jistě mi dá za pravdu. Obrovité jedle nemající jen tak obdoby spolu s majestátními buky jsou právě tou ukázkou původního beskydského lesa. Pokud máme štěstí a provoz na nedaleké silnici na Slovensko nás neruší, pak je iluze divočiny dokonalá. Mou srdeční záležitostí je ovšem Kněhyně. Tajemná hora s přírodě blízkými lesními porosty, s rezervací na svém vrcholu, je jedno z nejkrásnějších a nejdívočejších míst v Beskydech. Prameniště a ráztoka potoka Kněhynky jsou místy doslova neprostupné, zde žije trojice našich velkých šelem, zcela běžný je tu rys a v poslední době i medvěd, který tu i zimuje. Kdo zná historii zdejších míst, tu dávnou slovanskou (či keltskou?) nebo novodobou partyzánskou z období druhé světové války a spojí ji s procházkou nebo posezením v pralese, ten mi dá jistě za pravdu. Zvláště ten, kdo alespoň jednou jedinkrát seděl v podzimní noci na lavičce u Partyzáanky, kochal se hvězdnatým nebem a poslouchal je-

lení volání z protějšího Čertova Mlýna, další magické hory spojené s činností samotného dábla. Divočinu v Beskydech prostě máme. Jen ji musíme umět najít a bedlivě chránit!

Herbert Thiel, fotograf

Prales je pro mne ukázkou dokonalosti a harmonie, něčeho, co tady před námi dlouho bylo a co nás daleko přesahuje. Do pralesa vstupuji vždy s velkou pokorou a obdivem té dokonalé vyváženosti a souhry všeho – nekonečného koloběhu vzniku a zániku, rození a umírání. Pro laika je prales nekonečný zdroj krásna a vnitřní pohody, zklidnění. Pro odborníka je to zdroj poučení. Žel i toto dokáže člověk svým přímým nebo nepřímým zásahem (např. kyselé deště) narušit. Vážme si těchto ostrůvků jedinečnosti, velkého daru přírody a nedopusťme jejich zničení. ■

Interview s Ludvíkem

V tomto čísle Zpravodaje je rozhovor s Ludvíkem Kuncem. Aby bylo číslo kompletní, přikládáme ještě „rozhovor“ s dalším Ludvíkem, souvislosti vzápětí pochopíte...

Dobrý den! Nejprve Vám chci poděkovat za spolupráci, díky které Vás nyní můžu představit veřejnosti. Dlouho jsem uvažoval, zda se drže nezeptat na možnost „tykání“, protože jsme vlastně staří známí, ale vzhledem k respektu, který k Vám držím, zůstanu u toho „vykání“. Můžete se tedy čtenářům stručně představit?

Ahoj! Máš pravdu, že jsme vlastně staří známí. Poprvé jsme se sice osobně viděli až 2. 7. 2012, ale už dlouhou dobu před tím jsme o sobě vzájemně věděli. Na poděkování za spolupráci bych mohl automaticky odpovědět „rádo se stalo“, ale jak sám víš, do odchytové klece se mi zrovna nechťelo. Věřím však, že data, která pomohu získat, přispějí k lepší ochraně mě i mých kolegů. Jen bych ještě připomenul, že jsem byl odchycen (resp. vlezl jsem do vonící klece) v rámci projektu AOPK ČR „Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy“, který realizuje Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i. se Salamandrem.

Jsem Ludvík – rys ostrovid. Jméno jsem získal až v červenci, ale líbí se mi a musím uznat, že mi i lichotí. Do té doby jsem byl prostě rys, největší evropská kočkovitá šelma. Staří va-laši mi prý také říkali pardus. Mám slabost pro Javorníky, ale nikdo nemůže očekávat, že mě tam potká. Lidem se vyhýbám.

Nechci být dotěrný, ale můžete prozradit věk a nějaká čísla z rysího života?

Je mi 5-6 let, nevím to přesně, protože narození neslavím a podle zubů to přesně určit nešlo. V ZOO bych se dožil až 25 let, ale v Javorníkách to může být i o 10 let méně a to pořád nepočítám se zbloudilou střelou... Vážím cca 23 kg, ale když se opět srovnám s kocoury

Pomocí vysílačky, kterou mám na krku, výzkumníci zjistí, kde zrovna jsem.

ze ZOO, kteří dostávají pravidelnou stravu, tak ti váží i 38 kg. Od koček vím, že mají nejčastěji dvě mláďata, ale mohou mít i pět.

Pohybujete se v Javorníkách – můžete být konkrétní?

Ve vlastním zájmu odpovím jen obecně – od Pulčína po Bytč. Využívám turistické značky i lesní cesty, ale nejraději mám obtížně přístupné části na slovenské straně Javorníků.

Čím vynikáte?

Z předchozí odpovědi vidíš, že turistika je mým koníčkem a mé druhové označení „ostrovid“ také mnohé napoví. Mám výborný zrak. Třeba ve dne vidím srnce i na 600 m a hlodavce na 70 m. Taky skvěle slyším, proto se mi daří vyhýbat lidem. Zato čich mám horší než kdejaký psík. Ale to jsi asi zjistil sám, že pokud mi chlupovou past s atraktantem nedáš přímo k trase, tak tam budou dříve chlupy lišky než moje.

Co tvoří Váš jídelníček?

Nejraději mám srnčí. Vybírám si starší nebo poraněné jedince, protože z jejich ulovením mám méně práce a vlastně tím i pomáhám udržovat kvalitnější populaci zvěře. Samozřejmě si dám i hlodavce, zajíce nebo divočka. Jelení zvěř nebo hospodářská zvířata umím taky ulovit, ale to jsou spíše výjimky. Nelovím na jednom místě, ale po celé oblasti, kde chodím, což je v mém případě přes 280 km², takže pro člověka rozhodně nemohu být konkurentem.

V CHKO Beskydy není rysů příliš mnoho a na počátku projektu byly odhady opti-

mističtější. Co rysy v Beskydech nejvíce ohrožuje a příp. jak může každý pomoci?

Problémem je permanentní ruch a přetínání našich migračních tras. I v minulosti byla některá místa nárazově rušnější – např. v blízkosti sjezdovek, ale přes léto tam byl klid. Nyní je snaha provozovat nějakou zábavu na sjezdovkách prakticky celoročně a ještě tam do noci svítit, to se nelíbí žádným zvířatům. Zběsilá výstavba turistické infrastruktury a budování nových cest nám znemožňuje procházet územím tak, jak jsme byli zvyklí. Obrovským problémem je pytláctví. Rozhodně bych neřekl, že je pytláků mnoho – jsou to jednotlivci, ale bohužel v místech, která máme rádi nebo kudy častěji procházíme.

Mám skromná přání – les máte k dispozici přes den, nechte nám jej alespoň přes noc a respektujte naše potřeby. Jak by se někomu líbilo, kdybych mu na motorce projel obývacím nebo se v noci prošel jeho domem?

Ať rozhovor neskončíme smutně, máte nějakou pozitivní informaci ze života rysů?

Rozhodně nejsem pesimista. Sám víš, že i přes všechna uvedená negativa se neustále vracím i do české části Javorníků, protože jsou zde pěkné „kočky“ a od kolegů z Beskyd vím, že i letos máme v populaci přírůstek, takže držíme pěsti, ať se mu daří. Všem čtenářům bych předem poděkoval za ohleduplné chování v beskydských lesích a k beskydským lesům. ■

Za „rozhovor“ děkuje Petr Konupka (koordinátor terénních prací projektu Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy).

Medvědi nevědí...

Petr Konupka

...zda se v Beskydech usadit. I tak lze charakterizovat množství informací o těchto huňáčích v letošním roce. Zatímco v loňském roce bylo ověřených zpráv o přítomnosti medvěda v Beskydech málo (ale byly), tak letošní rok se to snaží vynahradiť. Již od jara přicházejí zprávy z různých částí, které však mají něco společného - vždy se jedná o menší zvíře.

Zpravidla jsou to 3-4letí medvědi (cca 130 kg), kteří k nám přicházejí nejčastěji ze Slovenska, odkud jsou vytlačováni staršími kolegy. Hledají si nový domov, jenomže výběr jim znesnadňuje vzor předešlého prostředí, který nosí v hlavách, avšak při svém putování nacházejí jen slabší náhradu. Proto často jen procházejí a po nějakém období Beskydy zase opouštějí.

V roce 2010 a 2011 se po Beskydech pohybovali asi 1-2 medvědi. V letošním roce to mohl být počet 3-5, ale bohužel se jedná o migrující jedince a počet se velice rychle mění. Jsme tedy v situaci, kdy máme sice informace o více medvědech, ale u žádného nelze jeho výskyt označit za trvalý (alespoň prozatím).

Potenciál v Beskydech však rozhodně je a za současného stavu se zdá, že je jen otázkou času, kdy si nějaký medvěd vybere některou část CHKO za svůj domov. Ovšem to znamená nejen patřičnou obezřetnost ze strany medvěda, ale také vhodný přístup ze strany lidí, snažit se předcházet možným problémům při vzájemném soužití. Medvědi toho moc neovlivní, mohou se při svém putování pouze

snažit lidem vyhýbat, naproti tomu lidé mohou ovlivnit nejen své chování v přírodě, ale také to, že se k nám medvědi ze Slovenska budou moci i nadále dostávat a někteří zde třeba najdou území, kde se jim bude líbit. Ti, kterým Beskydy poslouží pouze jako zastávka na trase, budou mít možnost i dále bezpečně překonávat či míjet nástrahy v podobě komunikací a lidských sídel. ■

